

Ohlédnutí, které může pomoci zlepšit výhled

01.října 2004 Martin Vacek

Kraje tak jak vznikly, a tak jak je vnímáme dnes, měly a mají jako subjekty veřejné správy vymezený okruh úkolů, které musí na svém území plnit. Zákon o krajích už ve svých úvodních ustanoveních uvádí jako základní činnost kraje péči o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Jednotlivé krajské samosprávy, dle své geografické působnosti, začaly již brzy po volbách v roce 2000 vyvíjet maximální snahy o tvorby koncepcí a pracovních systémů. Všechnu tuto aktivitu nelze vnímat jinak, než jako aktivní přístup a zájem pomoci obyvatelům – občanům krajů. A to je jediná správná cesta, krajské úřady a samosprávy mají především sloužit lidem.

Před cca čtyřmi lety došlo k tomu, že ministerstva skutečně předala majetek krajům a s majetkem přešly na kraje i s tímto spojené povinnosti zřizovatele a vlastníka. Finanční prostředky na plnění těchto povinností si ve většině případů ponechala ve svém rozhodování ministerstva. Jestli lze zjednodušeně popsat vlastní činnost krajů, tak je to brzdicí mechanismus k zadlužování a neuváženému utrácení. Dlouhodobé plány, které jsou plněné v připravených středně dlouhých fázích, se v kontextu systémových koncepcí ukazují jako úspěšné. Je jasné, že druhé období krajských samospráv bude o „jiné intenzitě a barvě světla“.

Kraje získaly svou systematickou prací vlastní kredit a staly se plnohodnotnými partnery měst a obcí. Naučily se vznášet své připomínky a oponovat především ve vztahu ke státní politice.

Soběstačnost a konkurenceschopnost krajů zůstává otevřeným tématem, o kterém bude v následujícím období jistě znovu vedena -dis-kuse. Regionální samospráva má smysl i přes všechny připomínky. Odvětví jako zdravotnictví, školství a další resorty jsou takřka neřiditelné z centrální úrovně. Přes obtíže, které si evidentně nezpůsobily kraje samy, je jak se ukázalo, jejich činnost pro občana důležitá. Kraje nemohou být jen pouhými správci a udržovateli – přerozdělovateli. Měli bychom vidět věci pozitivně, s nadhledem a vizí. Vize a jasné směry je to, co chce každý občan kraje. Je na krajích, aby k plnění těchto vizí získávaly nástroje a naučily se je používat.

Jsme před krajskými volbami. Na další období čtyř let bude zvolen ten, kdo určí pozici krajů a nás všech v této zemi. První volební období bylo naše působení na krajích velice zdařilé a věřím, že v této cestě budeme úspěšně pokračovat. Kraj má svůj opodstatněný význam. My toto prostředí známe a této výhody bychom měli využít.